

DF-001-0014114

Seat No. _____

B.A. (CBCS) (Sem. IV) Examination

April / May - 2015

Sanskrit - Paper - 8 (Optional)

(मृच्छकटिकम् - शुद्रक) (Elective-II) (New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 0014114

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના જવાબો મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં જ લખવાના રહેશે.

Write answer of all questions in main answer sheet.

- ૧ નીચેના વૈકલ્પિક પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : ૨૦
- 1 Answer the MCQs given below : 20
- (1) અન્યાયી રાજા પાલકને કોણ પદભ્રષ્ટ કરે છે ?
- (A) આર્યક (B) ચારુદત્ત
(C) મૈત્રેય (D) શકાર
- (2) માટીની ગાડીનો પ્રસંગ મૃચ્છકટિકમ્ ના કયા અંકમાં આવે છે ?
- (A) 5 (B) 6
(C) 7 (D) 8
- (3) વસંતસેના માટે ચારુદત્તે મોકલેલ ગાડીમાં કોણ બેસી જાય છે ?
- (A) પાલક (B) આર્યક
(C) વસંતક (D) ચંદનક
- (4) શકાર વસંતસેનાના ખૂનનો આક્ષેપ કોના ઉપર મૂકે છે ?
- (A) વસંતક (B) પાલક
(C) ચારુદત્ત (D) ચંદનક
- (5) 'મૃચ્છકટિકમ્' ના સાતમાં અંકનું નામ શું છે ?
- (A) સંહાર (B) વ્યવહાર
(C) પ્રવહણવિપર્યય (D) આર્યકાપહરણ
- (6) 'મૃચ્છકટિકમ્' નું સાહિત્યિક સ્વરૂપ કેવું છે ?
- (A) પ્રકરણ (B) ભાણ
(C) પ્રહસન (D) વ્યાયોગ

- (7) ઉજ્જયિનીના રાજા પાલકનો સાળો કોણ છે ?
 (A) શકાર (B) સંવાહક
 (C) શર્વિલક (D) વર્ધમાનક
- (8) 'મૃચ્છકટિકમ્' માં નાયકના મિત્રનું નામ શું છે ?
 (A) વસંતક (B) મૈત્રેય
 (C) માઢવ્ય (D) ગૌતમ
- (9) વીરક અને ચંદનક કોણ છે ?
 (A) શિક્ષક (B) ભિક્ષુક
 (C) નગરરક્ષક (D) વાહનચાલક
- (10) 'મૃચ્છકટિકમ્' માં કેટલા અંકો છે ?
 (A) 5 (B) 7
 (C) 8 (D) 10
- (11) 'મૃચ્છકટિકમ્' માં ગણિકા કોણ છે ?
 (A) વસંતસેના (B) રદનિકા
 (C) મદનિકા (D) ઘૂતા
- (12) 'મૃચ્છકટિકમ્' ને અનન્ય રૂપક બનાવવામાં કયા ખલપાત્રનો મોટો હિસ્સો છે ?
 (A) શકાર (B) શર્વિલક
 (C) સંવાહક (D) કુંભીલક
- (13) પ્રકરણમાં નાયક કેવો હોય છે ?
 (A) ધીરોદત્ત (B) ધીરલલિત
 (C) ધીરપ્રશાંત (D) ધીરોદ્રત્ત
- (14) 'સ' કારના સ્થાને 'શ' કારનું ઉચ્ચારણ કોણ કરે છે ?
 (A) ચારુદત્ત (B) વિદૂષક
 (C) શકાર (D) શર્વિલક
- (15) ચારુદત્તની પત્નીનું નામ શું છે ?
 (A) ઘૂતા (B) રદનિકા
 (C) મદનિકા (D) પ્રિયદર્શિકા

- (16) 'मृच्छकटिकम्' ना नवमां अंकनुं नाम शुं छे ?
 (A) संडार (B) व्यवडार
 (C) प्रवडण विपर्यय (D) आर्यकापडरण
- (17) माटीनी गाडीमां आत्भूषण कोण राणे छे ?
 (A) मदनिका (B) वसंतसेना
 (C) रदनिका (D) धूता
- (18) यारुदत्तनो क्यो सेवक जुगारी छतो, जे पाछणथी औद्ध साधु बनी गयो ?
 (A) मैत्रेय (B) शकार
 (C) रोडसेन (D) संवाडक
- (19) न्यायाधीश शकारना दबाण डेठण यारुदत्तने शी सजा इरमावे छे ?
 (A) मृत्युदंड (B) उभ्रकेद
 (C) पथर तोडवानी (D) मजूरी कामनी
- (20) वसंतसेनानी दासी-सप्पी कोण छे ?
 (A) रदनिका (B) मदनिका
 (C) धूता (D) रत्नावली

- २ 'मृच्छकटिकम्' ने आधारे शूद्रकुं नाट्यकार तरीके मूल्यांकन करो. १०
 2 Evaluate शूद्रक as a dramatist with reference to 'मृच्छकटिकम्'. 10

अथवा/OR

- २ 'मृच्छकटिकम्' मां प्रतिबिंबित थती राजकीय स्थिति वर्णवो. १०
 2 Describe to political position reflected in 'मृच्छकटिकम्'. 10
- ३ 'मृच्छकटिकम्' ने आधारे यारुदत्तनुं पात्रालेखन करो. १०
 3 Draw character sketch of चारुदत्त with reference to 'मृच्छकटिकम्'. 10

अथवा/OR

- ३ 'मृच्छकटिकम्' ना आठमा अंकनुं रसदर्शन करावो. १०
 3 Critically appreciate the 8th Act of 'मृच्छकटिकम्'. 10

- ४ (अ) नीचेनाभांथी कोष्ठपश्च बे श्लोकोनो अनुवाद करो : ८
- 4 (a) Translate any **two** of the following verses. 8
- (१) भवेद्गोष्ठीयानं न च विषमशीलैरधिगतं
वधूसंयानं वा तदभिगमनोपस्थितमिदम् ।
बहिर्नेतव्यं वा प्रवरजनयोग्यं विधिवशात्
विविक्तत्वाच्छून्यं मम खलु भवेदैव विहितम् ॥
- (२) नरपतिपुरुषाणां दर्शनाद्भीतभीतः
सनिगडचरणत्वात्सावशेषापसारः ।
अविदितमधिरूढो यामि साधोस्तु याने
परभृत इव नीडे रक्षितो वायसीभिः ॥
- (३) अप्येष नाम परिभूतदशो दरिद्रः
प्रेष्यः परत्र फलमिच्छति नास्य भर्ता ।
तस्मादमी कथमिवाद्य न यान्ति नाशं
ये वर्धयन्त्यसदृशं सदृशं त्यजन्ति ॥
- (४) ज्ञातो नु किं स खलु बन्धनविप्रयुक्तो
मार्गागतः प्रवहणेन मयापनीतः ।
चारेक्षणस्य नृपतेः श्रुतिमागतो वा
येनाहमेवमभियुक्त इव प्रयामि ॥
- (ब) नीचेनाभांथी कोष्ठपश्च बे संदर्भ सङ्घित सभञ्जवो : ८
- (b) Explain with reference to context any **two** of the following. 8
- (१) वरं व्यायच्छतो मृत्युर्न गृहीतस्य बन्धने ।
(२) विषमा इन्द्रियचौरा हरन्ति चिरसंचितं धर्मम् ।
(३) एवं मनुष्यस्य विपत्तिकाले छिद्रेष्वनर्था बहुलीभवन्ति ।
(४) राहुगृहीतोऽपि चन्द्रो न वन्दनीयो जनपदस्य ।
- ५ नीचेनाभांथी कोष्ठपश्च बे टूंकनोंध लज्जो : १४
- 5 Write short notes on any **two** of the following. 14
- (१) शकारः
(२) न्यायालयदृश्यम्
(३) मैत्रेयः
(४) प्रवहण-विपर्ययप्रसङ्गः